

s-ar putea lungi, atingînd proporții surprinzătoare.

O analiză chiar sumară a activității noului contingent de mînuitori ai condeiului ne duce la constatarea că aceștia aduc în teatru cîteva trăsături specifice. În primul rînd, ei sînt fie actori, fie regizori, fie secretari, ceea ce dovedește că o activitate susținută pe scenele sau în birourile estradei determină ecloziunea talentului literar.

În al doilea rînd, scriitorii la care ne referim mărturisesc ostilitate la adresa muncii individuale, fiind partizanii metodelor de creație colectivă. De aceea, ei nici nu sînt în fapt autori, ci — o specie nouă — coautori. Evident, coautorii mai au și alte trăsături care îi deosebesc de ceilalți scriitori, noi însă ne mîrginim la relevarea celor două sus-pomenite. Din păcate, nici „Gazeta literară”, nici „Contemporanul” (decît în mică măsură), nici „Viața romînească” nu au vădit atenție față de acești coautori, ale căror creații ar merita un studiu mai aprofundat. Despre Shakespeare ori Caragiale s-au scris sute de pagini, dacă nu mii, în vreme ce...

Nădăjduim că redacțiile literare vor lichida aceste lipsuri, acordînd scriitorilor ignorați atenția cuvenită.

Nădăjduim, de asemenea, că E.S.P.L.A. și Editura Tineretului vor lua măsuri pentru tipărirea în volum a creațiilor de la „C. Tănase”. Pe cînd „Opere” vol. I. de B. Fălcineanu?

Nădăjduim, în sfîrșit, ca fecunzii noștri confrăți, a căror activitate pe acest tărîm s-a dovedit fructuoasă, să ne împărtășească prin mijlocirea presei sau a secției de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor, din experiența dumnealor.

— Ce metode de creație folosiți, iubite colega? ¹

F. C.

Spectacole secrete...

Ușa teatrului era închisă. Am încercat sentimentul celui care, poftit la festin, găsește poarta zăvorîtă. Mai mult chiar, a doua zi amfizionul laudă, cu trîmbițe și surle, felurile de bucate, în timp ce musafirul păgubaș înghite în sec.

Premiera *Hecubei* la Teatrul Național din Cluj a stîrnit mult interes, iar curio-

zitatea cu care a fost așteptată era legitimă. Sînt ani, mulți ani, de cînd scena clujeană n-a cunoscut montarea operelor antichității. Cultura unui popor nu se poate face fără baza solidă a tezaurului culturii universale. Este uimitoare actualitatea lui Euripide și Eschil, a lui Aristofan și Plaut, a lui Shakespeare și Molière, Schiller și Goldoni, Ostrovski și Cehov. Dar, în timp ce cîteva opere ale acestora s-au jucat la unele teatre din Capitală sau în regiuni, piesele patriarhilor teatrului, ale anticilor, au fost păstrate într-o penibilă tăcere.

Anunțat prin afișe și presă, spectacolul cu *Hecuba* la Teatrul Național din Cluj urma să umple acest gol.

Dar, după așa-zisa „avant-premieră cu public”, care a avut loc pe la mijlocul lunii mai, spectacolul nu s-a mai jucat. De ce? — nu s-a precizat. O defecțiune tehnică? Spectacol sub nivel? S-ar părea că nu, dacă citim două articole apărute, în revista „Tribuna”, unul care se ocupă pe larg de spectacol, și un altul care-l amintește în treacăt, dar îl califică drept foarte reușit. Atunci?

Situația nu este unică. Mai sînt cazuri cînd piese anunțate n-au fost prezentate publicului pînă la sfîrșitul stagiunii. Așa, *Maria Stuart* la Sibiu, sau *Suflete tari*, a mult regretatului Camil Petrescu, la Teatrul Tineretului.

Și mai grav ni se pare un alt fapt: nerealizarea pieselor romînești incluse în repertoriile teatrelor. Soarta vitregă a pieselor romînești, cenușare asupra pe nedrept de conducerea unor teatre, a fost adesea obiectul discuțiilor.

Și totuși, teatrele au găsit ideea „salvatoare” pentru a scăpa de această obligație. Adică... „spectacole secrete”. Rețeta: pui piesa romînească tocmai la sfîrșitul stagiunii. O pregătești cum poți, cu orice distribuție. Dai „un spectacol închis”, și a doua zi raportezi ministrului că ai realizat premiera, cu mare succes. Pe urmă pleci în vacanță, sau în turneu cu o piesă „tare” (*Copacii mor în picioare*, *Strigoii* etc.). Genial, nu? Așa s-a întimplat la Teatrul Național din Cluj cu piesa *Ziaristii* de Al. Mirodan, și la Teatrul Maghiar dîn Satu Mare cu aceeași piesă. Există o singură excepție: Teatrul „C. Nottara” care n-a dat premiera piesei *Microbii* de Dan Negreanu la București, ci a plecat cu ea direct în turneu. Metodă originală...

¹ Dacă nu sînt indiscret...

Deci că spectatorii sînt dornici să vadă aceste piese. Parafrazîndu-l pe Caragiale, să zicem :

— Secret, secret — dar să-l ştim şi noi !

Mihai CRIŞAN

Prezența recuzitei

Ştiut este că un spectacol de teatru se face nu numai cu actori şi cu decorați, ci şi cu o sumedenie de obiecte şi ustensile mai mult sau mai puțin mărunte — deseori, dar nu totdeauna, apte să întelegască tabloul de viață descris de dramaturg — cunoscute sub denumirea generală de *recuzită*. Dacă piesa vorbeşte despre pescari, scena se va umple de năvoade, cîrlige, harpoane, undițe, mulinete etc. etc. — ceea ce se cheamă recuzită ; dacă ne aflăm în cabinetul unui om de știință, mesele vor fi pline de cărți, globuri pămîntești, echere, rigle de calcul, teancuri de manuscrise, călimări și cine vrea, să mai adauge (depinde de ramura științifică) : tot recuzită înseamnă că e. Jocul se poate prelungi la nesfîrșit, după formula „mediul și recuzita lui”. (Se vede clar cîte renghiuri naturaliste poate juca această binecuvîntată recuzită celor ce o cultivă excesiv !)

Ca orice resort al unei instituții, recuzita are și un responsabil : recuziterul șef ; și ca orice responsabil de resort, șeful recuziter trebuie să fie un bun gospodar. Dar cum să gospodărești o magazie cu atîtea obiecte, dacă nu printr-o strictă evidență. Natural, și în cazul acesta, evidența înseamnă inventar, rubricaturi, cifre, date, numere de inventar. După toate regulile contabilicești, aceste numere de inventar

trebuie să figureze cel puțin în două locuri : o dată în registru și apoi... pe fiecare obiect în parte, sub formă de etichete, plăcuțe sau pur și simplu inscripții cu vopsea albă sau cu cerneală. Perfect : bunurile instituției să fie conservate și numerotate cu sfințenie !

Numai că, încălzite la sinul generos al șefului recuziter și al administrației, etichetele, plăcuțele, inscripțiile încep să prindă glas și curaj și să emită pretenția de a colabora neapărat și pe plan artist.c. Și-atunci, spectatorul din sala Comedia, de pildă, va putea observa cu entuziasm că amfora din care sughe soldatul fanfaron al lui Plaut („Matinee clasice”) nu e un recipient oarecare, ci vasul T.N.B. 3257, ceea ce desigur reprezintă o serioasă contribuție la interpretarea modernă a clasicii antici. Tot la „Matineele clasice”, jupinul Pathelin nu se învelește cu o pătură oarecare din trusoul familial ci cu pătura T.N.B. 769, în timp ce eroii lui Baranga sau ai cui vrei, încalță pantofi cu numere variînd între 157 și 975 (tot marca T.N.B., adică Teatrul Național București). Exemplele se pot multiplica ușor, cu un pic de imaginație : personajele stau la masa 36, minuiesc spada 102, aprind candelaburul 13 ș.a.m.d.

Azi miine, conform acestui procedeu, vor putea fi numerotați și actorii. Asta ar simplifica grozav munca regizorului de culise : intră 2, iese 7, se pregătesc 6 și 10 ! Cu o condiție însă : numerele să fie văzute și de public. Astfel, prezența scenică a actorului se va putea, în sfîrșit, alinia prezenței scenice a recuzitei. Deși aceasta din urmă e cit se poate de... recuzabilă !

Fl. P.